

agros Pontificiæ ditionis populabundus afflixerat. Erepsērant Turriani paucis ante annis ad summam potentiam ab initio in re publica popularem auram optimis artibus aucupantes, postremo autem dominandi libidine accensi, totius publici consilii formam, Prætoris arbitria, & suffragiorum denique omnium iura, libertatemque sustulerant. Fuere illis magnæ opes in Saxina valle, quæ est ad Larium lacum, creuerantque plurimum hæreditate Tacii Reguli, qui geminos à Belgica Gallia profugos Turrianos fratres militaris indolis, sibi generos adsciuerat, atque adoptarat in filios. Ab his progenitum ferunt superiorem Martinum cognomine Gigantem, qui post egregiæ virtutis facinora ad Antiochiam multis in præliis edita, à Saracenis captus & miserabili supplicio affectus fuisse traditur. Huius nepos fuit Paganus vir excellenti virtute prudentiaque, qui multa cum laude liberalitatis & pietatis, Mediolanenses à Federico secundo Cæsare, ad Cohortis nouæ oppidum cruento prælio profligatos, ad se recepit; incredibilique benignitate omni humana ope adiutos fouit, domumque dimisit: cui non multo post optime de se merito gratiam retulere, mandato ei Præturæ magistratu, ipsoque cum vniuersa familia ciuitate donato, Paganus ita gessit magistratum, ut nemo temperantia æquitate atque industria potior videretur, nisi populi atque infimæ plebis se defensorem professus, paulo acerbius Patritios tanquam superbe ac petulanter minores ordines diuexare solitos, patria exturbandos suscepisset. Hunc fato functum & ad Claræ vallis templum funere publico elatum omnes ordines diu luxerunt, honestaruntque marmoreo sepulchro insculptis carminibus, cum titulo magnifice atque feliciter administratæ Reipublicæ. Pagano successit Martinus frater vir ingenio perspicaci, erecto ad laudem, atque imperii & gloriæ maxime cupido: cæterum (quæ ad id opportunæ erant artes) multa ciuili clementia & lenitate temperato. Hunc populus defensorem suum patriæque patrem appellauit. Paulum enim Sorsinam, Leonemque Peregum vrbis Archiepiscopum Patritiorum duces VI expulerat, bonis exuerat, exilioque mulctarat, contuderatque adeo nobilitatis animos, ut Respublica numerofo præualente infimorum hominum consilio in speciem libertatis non obscure autem ad vnum ipsius arbitrium regeretur. Eo modo nobilitate in ordinem redacta, & grassante plebe in patritium sanguinem, Pontifex Romanus affectam laceratamque ciuitatem miseratus, Rhauennatem Antistitem Mediolanum misit, qui Christianæ pietatis officio cædes tolleret, odia mitigaret, statumque perturbatæ vrbis componeret. Is capita factionum ablegauit & ante alios Martinum, sed is non multo post euocatus studio veterum amicorum, hostibusque ad diui Dionysii templum tumultuario certamine profligatis, in urbem est receptus. Exinde Martinus usurpato imperio cuncta regere, plebisque præcipue commoda tueri, nouis, & sellulariis hominibus præsidio esse: contra vero nobilitatem asperrimis edictis

edictis